

VESTNIK PROSVETNIH ZVEZ
V LJUBLJANI IN MARIBORU
LETNA NAROČNINA 15 DIN

Naš vladika dr. A. B. Jeglič.

(Ob tridesetletnici: 22. V. 1898—22. V. 1928.)

Z lučjo sv. vere, katero sta našim pradedom prižgala slovanska apostola sv. Ciril in Metod, je zasijal Slovincem dan sreče in omike. Zapustili so loge in gaje, kjer so bili častili svoje paganske malike in so začeli v ličnih kapeличah in cerkvicah moliti pravega Boga, svojega Stvarnika.

Pa spet so nastopili žalostni časi, v katerih je vera med našimi predniki jela pojemati in ljubezen do Boga ugašati. Bila je velika nevarnost, da slovenski narod utone v protestantizmu. In v teh za vero nevarnih časih, je previdnost božja pripeljala na stolico

ljubljske škofije velikega škofa Tomaža Hrena, ki je le z njemu lastno energijo zatrl krivoverstvo, čigar korenine so se že globoko zajedle v telo slovenskega naroda.

Minilo je od takrat 300 let, odkar je deloval ta apostolski mož. Vera, ki jo je Slovincem rešil, je ostala sicer trdno vkoreninjena v našem narodu, a mrzla sapa jožefinizma in razbrzdana svobodomiselnost sta zanesli tudi med slovensko inteligenco verski indiferentizem, med ljudstvo pa versko mlačnost.

Pa vsak čas ima svojega moža in najbolj vroči dnevi imajo najsvetlejšo soln-

ce. Mogočno poslanstvo božje in njega izredna moč se javlja v zgodovini Cerkve, kakor tudi v zgodovini posameznih škofij. Sv. Cerkev se ne imenuje apostolska samo zato, ker izvira od apostolov, ampak tudi radi tega, ker ima v vseh stoletjih svojega obstoja v svoji sredi apostole, ki s pravo apostolsko gorečnostjo širijo in utrjujejo kraljestvo božje na zemlji.

Apostol, ki je v najvišarnejši dobi v življenju našega naroda pred 30 leti zasedel škofijsko stolico sv. Nikolaja v Ljubljani, je naš sivolasi vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Z gorečnostjo apostolov Gospodovih, z žrtvami, ki jih ni mogoče popisati, je poživil v tej dolgi dobi javnega delovanja, v srcih svojih rojakov sv. vero, katero sta prinesla našemu narodu apostola brata sv. Ciril in Metod in katero nam je ohranil škof Tomaž Hren.

Našega škofa poznajo, lahko rečem, vsi Slovenci. Rojen 29. maja 1850 v Begunjah na Gorenjskem kot sin kmečkih staršev, je dovršil srednje šole in bogoslovje v Ljubljani. Svoje bogoslovno znanje je izpopolnil na Dunaju in postal doktor teologije. Tudi v tujini, v Nemčiji in Italiji je študiral bogoslovne vede. Na povabilo sarajevskega nadškofa dr. Standlerja je odšel v Sarajevo, bil tam kmalu imenovan za kanonika in je nato postal naslovni škof siunijski. Dne 11. februarja 1898 pa ga je avstrijski cesar imenoval in 24. marca potrdil papež za knezoškofa ljubljanskega. Majnika meseca istega leta so ga Ljubljančani slovesno pozdravili v svoji sredi. Vsa škofija se je veselila njegovega prihoda. Dežela je poslala 120 duhovnikov v stolno mesto, da se poklonijo novemu Nadpastirju. V nedeljo, dne 22. majnika je bil Prezvizišeni v stolni cerkvi sv. Nikolaja slovesno introniziran (umeščen).

S tem dnem je zasedel višjepastirsko stolico ljubljanske škofije vladika, kakršnega je moglo poslati edinole nebo. »Da pride v mojo škofijo kraljestvo božje, zato bom delal in trpel,« piše v onem letu v pastirskem listu.

Z geslom: »Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji,« se je novi vladika lotil

odgovornega in hkrati trudapolnega vladanja. Kajti niso bile solčne razmere med našim narodom v tisti dobi. Svo-bodomiselno časopisje je besno napadalo kat. Cerkev in njene služabnike. Vera med slovenskim izobraženstvom je pešala, ljudstva se je lotevala verska mlačnost. Poleg tega so vladale obupne socialne razmere. Kmet in delavec sta se morala trdo boriti zoper naraščajoči kapitalizem in ves mali slovenski narod je bil težke boje z nasilnimi šovinističnimi sosedi. Pa gorja še ni bilo dovolj. Višek verske mlačnosti, moralne razbrzdanosti in socialne bede je prinesla strašna svetovna vojna. In med vsemi temi trpljenja polnimi leti je bil naš vladika svojim ovčicam najboljši pastir in tolažnik. Tolažil je svoje vernike na prižnici in v spovednici, bodril in moralno dvigal v svojih pastirskih listih in vlival kjerkoli je bil navzoč, tolažbo v obupana srca. Pravi skrbni oče je bil svojim vernikom vse dotlej, dokler se ni končala strašna vojna.

In z državnim prevratom je stal naš narod zopet pred novimi nalogami. Sosedje-tujci so se hoteli okoristiti z našo zemljo, zaslužniti so hoteli naš narod, pa je hitel vladika naš v Pariz, v London, da pridobi prijateljev svojemu narodu.

Ogromno je bilo delo, ki ga je izvršil za verski in нравni prepород v svoji škofiji. Neštevilne škofijske poslanice, škofijski listi, redne vizitacije fara, zborovanja dekanov nam to pričajo. Po 125 letih je v l. 1908. sklical prvo sinodo (zborovanje duhovnikov ljublj. škofije). Tej je sledila l. 1913. druga in po vojni 1924 tretja. Neumorno in požrtvovalno skrb in ljubezen do svojih ovčic kaže naš vladika na birmovanjih, kjer s prav mučeniško potrpežljivostjo spoveduje pozno v noč in navsezgodaj jutraj; obiskuje šole, izprašuje mladino, ter propoveduje svojim vernikom. Vsak postni čas je njegova spovednica v stolnici oblegana od vernikov obojega spola in vseh stanov; in sedemdesetletni starček sedi v spovednici od 5 jutraj pa do 11 predpoldnem, tešč, ter poučuje, bodri in deli tolažbo.

Svoje vernike je na škofijskih romanjih spremljal v Rim, Lurd, Jeruzalem, potem na evharistični kongres na Dunaj in l. 1925. celo v Ameriko v Chicago.

Spomenik ljubezni do svojega naroda pa si je Prezvzišeni zgradil z ustanovitvijo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. V skrbi, da ne bi njegovim ovčicam manjkalo dobrih, gorečih duhovnikov, je prevzel nase to velikansko breme in skrb za vzdrževanje poslopja in učnih moči. Imel je pred očmi le to, kako bi mogel obvarovati mladeniče moralne pokvarjenosti v njih najnevarnejših letih, ter jih ohraniti zveste sinove svojemu narodu. Zato se ni zbal nobenih žrtev, ki mu jih je neprestano nalagala prva slovenska gimnazija. Sam je prevzel založništvo slovenskih knjig in slovarjev in da so se začeli grški in rimski klasiki prevajati tudi na naš jezik, je njegova zasluga. Danes Prezvzišeni s ponosom in radostjo lahko gleda nazaj na svoje plodonosno delo. Ves njegov trud, vse njegove žrtve so bogato poplačane. Pred 15 leti so prvi abiturijenti zapustili zavod sv. Stanislava in danes deluje že blizu 300 mladih mož-zavodarijev v slovenski javnosti. Vsi so ostali verni sinovi svojega naroda in z malimi izjemami tudi zvesti načelom sv. Cerkve.

Sam zaveden sin svojega naroda se je s pravo gorenjsko jeklenostjo v govoru in v pismu vedno vztrajno boril za pravice slovenskega naroda. Prirojena mu energija ga je že v šolah varovala, da ni postal, kakor mnogo njegovih sovrstnikov, žrtev ponemčevalne metode v tedanji dobi. Še malo se ni zmenil, ko so zasmehovali njegovo gorenjsko belogumbasto suktnjo in pristno gorenjsko govoricco. In to odločnost je obdržal vsekozi v življenju. Kadarkoli je šlo za važnejše postave v korist ljudstvu, je šel sam osebno glasovat v deželni zbor. Prav tako se je vestno udeleževal volitev, še več pa z molitvijo pomagal k srečnemu izidu.

Bil je vseskozi odločen Jugoslovan; tudi takrat, ko so drugi smatrali jugoslovansko idejo za veleizdajo. Ko je prišel v Bosno, se je takoj učil srbo-

hrvaščine in že prvo leto v tem jeziku pridigoval in dopisoval hrvatskim katoliškim listom.

Svojo rodoljubnost in odločno možatost pa je Prezvzišeni pokazal zlasti v l. 1917., ko je bilo treba razviti agitacijo za znamenito majniško deklaracijo. Sam je povabil zastopnike vseh strank in sam prvi lastnoročno podpisal izjavo za majniško deklaracijo. Stal je vedno na strani blagopokojnega dr. Kreka, tudi tedaj, ko so mu grozili z odstavljenjem in celo z zaporom.

Ideje, ki jih je v prosep ljudstva zamislil dr. Krek, je Presvetli vedno podpiral in pomagal, da so se uresničile. On je takorekoč soustanovitelj SKSZ današnje Prosvetne Zveze, matice vsega slovenskega kulturnega dela. Orel ima v njem najboljšega podpornika in prijatelja. Da so cerkvene in karitativne organizacije razpletene na gosto po vsej škofiji in sežejo do zadnje gorske vasice, je tudi njegovo delo.

Z navdušeno besedo, še več pa z lastnim vzgledom je potegnil za seboj na pot katol. napredka duhovščino in ljudstvo. Na petih katoliških shodih je na njegovo pobudo večtisočglava množica vernega slovenskega ljudstva manifestirala za katoliške ideje.

In tako je stoji danes med nami starček, ki so mu leta pač pobelila častljivo glavo, a ne uklonila volje do dela in ne zatemnila čilosti duha. Neomajen, kot hrast na polju, stoji sredi viharjev. Kdo bi se ne čudil? 30 let borbe in težkega poklicnega dela, pa neupognjen in jak. Med nami živi, pa vzvišen nad slehernega izmed nas. Kot knez v preporodu slovenskega naroda, a kot svetnik v zasebnem življenju. Ni mogoče opisati apostolskega duha, občudovati ga moremo samo.

Otroška udanost in gorka hvaležnost napram svojemu Nadpastirju naj dopolni nemožnost naše besede ob njegovem 30 letnem jubileju. Vsemogočni naj ga nam v svoji neskončni dobrotljivosti še ohrani, kajti zavedamo se, vladika naš, kaj s Teboj izgubimo. Vladika naš pravi, vladika slovenske ljubavi, še vladaj, še stoj in kraljuj!

Dr. Ivan Pregelj:

*Prevzvišenemu gospodu, gospodu škofu
dr. Antonu Bonaventuri Jegliču ob tridesetletnici njegovega
vladikovanja v Ljubljani.*

Glosa: Glejte, bratje in sestre, preprostega kakor golob, apostola, ki ga je ljubil Gospod. Glejte steber (Ga. 2, 9), glejte visokega duhovna, učenca ljubezni in Boanergeta — sinu gromov. Otročiči, ljubite se, je učil vse svoje žive dni in Gospod je blagoslovil kakor zrno v klasu število in delo njegovih let, dokler ne bi v ljubezni in trudu daroval še zadnje kaplje od svoje srčne krvi. Glejte, bratje in sestre, kdo med nami mu je vreden vrstnik? Kdo med nami ga ne bo častil in blagoval? Vladika Anton Bonaventura mu je ime...

Poglejmo naše zvezde, kako kvišku gredó,
poglejmo, odkod naši veliki možje rastó!
Iz naše zemlje ženó, brez širokih mejá,
ni še iz neusahle vere v Bogá.
Skrb jim zibel poganja s trdo rokó,
pogrinja za spanec, a postilja trdó.
In kadar se v veliki svet je utrgal iz gnezda rodnega ptič:
»Sin, moli in delaj!« v pozdrav in slovo in drugega nič.
Takole, glejte, naše zvezde kvišku gredó,
takole, glejte, naši veliki možje rastó...

Mož na višavi!

Ko nam stotero je drugih gonóbil
teh časov in krajev stoteri križ,
kje Ti si dédoval, kakó pridobil,
da v letih kot stebèr in po delih kot Knez bogato stojíš?

Mož na višavi!

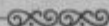
Póvej nam za čudežna vrela,
ki pil si iz njih, da do danes ni uvela
sveta sila Tvojih mladih spečeniških sanj!

Mož na višavi!

Janez Salomin, ljubljeneč Gospodnji,
mar mu le sličíš, ali res b r a t Ti je rodni,
da se kakor v zrcalu spovračáš vanj?

Apostol ljubezni in bridke iz ure v uro sámogatáje,
z zarjo srebrnih las venčan, novo blagovést učíš:

»Tó samó živoljenju vrednost daje,
kolikor boš ljubil, kolikor trpiš!
Ali glori je na svetu ni je slaje,
kakor na ramáh je starih, trudnih,
— a nedolžnih — Gospodov križ!
Vladika Anton Bonaventural Abel

Poletni program Prosvetne zveze l. 1928.

30 let bo minulo 22. majnika, odkar stoji na čelu ljubljanske škofije dr. A. B. Jeglič. Za časa njegovega škofovanja je zraslo širom naše škofije 216 prosvetnih oziroma izobraževalnih društev. Sadovi izobraževalnega dela med našim narodom kažejo, kako dalekoviden je bil naš vladika, ki je poleg dr. Kreka najbolj vneto pospeševal naše gibanje. Celo gospodarske zadruge so sad izobraževalnih društev. Zato ne sme biti nobenega društva po naših župnijah, ki se ne bi meseca majnika in junija spomnilo 30 letnega jubileja našega škofa. V ta namen prinaša ta številka »Vestnika« primerno deklamovalko in govor. Pevskim zborom priporočamo Stanko Premrlovo skladbo: Ob 25 letnici škofa. Prav tako tudi najnovejšo skladbo dr. A. Dolinarja, zložena po tekstu dr. Ivana Preglja: V Bogu živiš.

Po vseh dekanijah naj bi se praznovala 10 letnica samostojne države SHS. Že zadnja številka »Vestnika« je prinesla oklic, naj se vrši na sedežih dekanije prosvetna razstava, katera naj bi podala jasno sliko našega prosvetnega dela v prvem deceniju svobodne države. Obenem s prosvetnimi razstavami naj bi bili tako zvani prosvetni dnevi, kateri naj bi obsegali sledeči program: Dopoldne spreved v cerkev, kjer naj bo sv. maša s primernim cerkvenim govorom, nato pa slavnostno zborovanje z dvema govoroma. Zborovanje naj se otvori s himno Povsod Boga in naj se konča z narodno himno. Popoldne po večernicah naj bi bile okrožne pevske tekme ali pa telovadni nastop. Nato pa koncert in tombola. Na zadnjo točko opozarjamo vsled tega, ker je edino le tombola prosta vsake takse in ni treba nikakega dovoljenja. Ta dan se bo ocenila prosvetna razstava in določile nagrade društvom. V kolikor nam je znano, se vršijo take prireditve za dekanijo Ljubljana-okolica na Viču 3. junija

in v Kamniku ob priliki 25 letnice društva 28. in 29. junija. Oba dneva bodo socialna predavanja enkrat za dekleta, drugič za fante. V Žireh bo prosvetni dan združen z razstavo 6. avgusta t. l. Poleg tega praznuje okrog 50 društev letos svoje jubileje. To so 30 letnice, 25 letnice in 20 letnice. Lahko se vršijo prosv. prireditve na krajih teh društev.

1. septembra se slovesno otvori Radio oddajna postaja v Domžalah.

8. septembra bo v Ljubljani dan slovenske narodne pesmi in tekma pevskih okrožij. Celotno prireditev pošljemo po radiju v širni svet.

9. in 10. septembra bo prosvetna razstava v prostorih Uniona.

Kot sklep te slovesne desetletnice bo občni zbor Prosvetne zveze 10. sept.

V poletni program spadajo tudi izleti in romanja:

I. Od 10. aprila do 20. aprila se je vršilo I. romanje v Lurd in Paray le Monial; tega romanja se je udeležilo 67 oseb.

II. Drugo romanje v Lurd in poučni izlet v Pariz bo od 2. do 16. julija. Čas za prigrasitev je od 1. maja do 1. junija.

III. Potovanje v Nemčijo je namenjeno zlasti onim krogom, ki se zanimajo za socialna vprašanja. Na potu si bodo ogledali slične institucije v Münchenu, Mainzu in Kölnu. V Kevelarju bo pa katoliški shod za vse naše izseljence v Westfaliji in Holandiji. Prigrasiti se je treba do 15. junija.

IV. 6. avgusta bo drugo romanje na Višarje. To romanje aranžira Slov. kršč. ženska zveza. Udeleži se romanja lahko vsakdo. Čas za prigrasitev je od 1. maja do 1. julija.

To je v kratkem poletni program Prosvetne zveze kakor tudi program naših prosvetnih društev po deželi. Prosimo le, da bi se društva ravnala po teh navodilih.

Objave in zahvale.

PROSLAVA 30 LETNICE NAŠEGA ŠKOFA.

Ljubljanske katoliške organizacije bodo proslavile tridesetletni jubilej prevzvišenega vladike na Vnebohod dne 17. maja oz. prejšnji večer. — Društva po deželi naj proslavijo jubilej na dan kakor njim najbolj prija, vendar naj se po možnosti drže ali gornjega datuma ali pa nedelje 20. maja (22. istega meseca je obletnica). Vsekakor naj se vrši proslava v maju in naj nam društva o poteku poročajo.

KNJIGOVEŠKI TEČAJ PZ.

Kakor vsako leto priredi **Prosvetna zveza v Ljubljani** tudi letoš dva oziroma če bo dovolj priglašencev tri knjigoveške tečaje. Prvi tečaj se vrši v nedeljo 29. aprila t. l. od pol 9. ure dopoldne do pol 5. ure popoldne, drugi v ponedeljek 30. aprila ob istih urah. Vsak priglašenec naj sporoči, kateri dan se želi udeležiti tečaja. Ako bo za nedeljo 30. aprila preveč priglašencev — biti jih more največ 10 — bomo za

nadštevilne priredili še en tečaj naslednjo nedeljo 6. maja t. l. Stroški za tečaj bodo znašali okoli 20 Din. Udeleženci naj prineso s seboj po eno nevezano knjigo, močno šivanko in nekaj sukanca. Priglasiti se je takoj!

Ekspozitura Prosvetne zveze za Slovensko krajino v Murski Soboti izreka v imenu vseh prekmurskih katoliških organizacij in v svojem imenu vsem plemenitim darovalcem, društvom in posameznikom pristrčno zahvalo za poklonjene knjige. Slovenska knjiga med našim ljudstvom še ni tako usidrana, kakor je v ostali Sloveniji. Naše ljudstvo skoraj ne pozna drugih knjig razen domačih v narečju in mohorskih knjig. Da se katoliška in slovenska misel med nami čim bolj utrdi, je v prvi vrsti poleg dobre kulturne organizacije potrebna tudi poštena knjiga. Prosvetni zvezi v Mariboru smo prav posebno hvaležni, da je organizirala zbirko knjig za našo krajino. Vsem za dar in naklonjenost: Bog plačaj!

J. Jerič, predsednik. S. Milač, tajnik.

Življenje v društvih.

Sledeča društva praznujejo letos svoje jubileje:

I. 30 letnico svojega obstanka praznuje:

Kat. prosvetno društvo v Kropi, ki je bilo ustanovljeno l. 1898.

II. 25 letnico praznujejo sledeča prosvetna oziroma izobraževalna društva:

Brezovica pri Ljubljani, ustanovljeno 1903. — Cerklje na Gorenjskem, ustan. 1903. — Dobrova pri Ljubljani, ustanov. 1903. — Dobrničje na Dol., ustanov. 1903. — Horjul, ustanov. 1903. — Št. Jurij pri Kranju, ustanov. 1903. — Kamnik, ustanovljeno 1903. — Mekinje, ustan. 1903. — Moravče, ustanov. 1903. — Olševke

pri Kranju, ustanov. 1903. — D. M. v Polju, ustanov. 1903. — Ribnica, ustanovljeno 1903.

III. 20 letnico praznujejo sledeča prosvetna oziroma izobraževalna društva:

Besnica pri Kranju, ustanov. 1908. — Brezje, p. Radovljica, ustanov. 1908. — Brdo, dek. Moravče, ustanov. 1908. — Cerknica, ustanov. 1908. — Sv. Duh ob Krki, ustanov. 1908. — Dobračeva-Žiri, ustanov. 1908. — Homec, ustanov. 1908. — Sv. Jakob ob Savi, ustanov. 1908. — Št. Janž na Dol., ustanov. 1908. — Komena, ustanov. 1908. — Sv. Križ pri Kostanjevici, ustanov. 1908. — Krka, ustanov. 1908. — Ljubno pri Kranju, ustanov. 1908. — Loški potok, ustanov.

1908. — Mokronog, ustanov. 1908. — Podbrezje pri Kranju, ustanov. 1908. — Reteče pri Skofji Loki, ustanov. 1908. — Rovte, ustanov. 1908. — Selca nad Šk. Loko, ustanov. 1908. — Smlednik, ustanovljeno 1908. — Sodražica, ustanov. 1908. — Sostro, ustanov. 1908. — Šmartno pod Šmarno goro, ustanov. 1908. — Sv. Trije kralji, ustanov. 1908. — Vrhnika, ustanov. 1908. — Vavta vas, ustanovljeno 1908.

Skioptična predavanja.

Tekom marca t. l. so se vršila skioptična predavanja v sledečih krajih, oziroma društvih:

Delavska zbornica v Ljubljani: Premog, Smešnice. — **Žiri:** Kristusovo trpljenje, Stara Ljubljana, Zakleta ladja. — **Mostar:** Frančišek, Tarcizij; P. B. Jelavić. — **Sv. Peter v Ljubljani:** Devica Orleanska, Smešnice; g. dr. Abčič. — **Št. Vid pri Stični:** Goriška; g. prof. Iv. Dolenc. — **Marijanišče v Ljubljani:** Potovanje okrog sveta; g. prof. Šarabon. — **Novo mesto:** Čuda morja; g. ing. Zobec. — **Uršulinski samostan v Ljubljani:** Koroška. — **Homec:** Turški boji, Karavanke, Kamniške planine. — **Šiška:** Etna in Vezuv; g. prof. Mlakar. — **Delavska zbornica v Ljubljani:** Rdeča kapica. — **Skavti v Ljubljani:** Berlin, Telovadba, Sport. — **Novo mesto:** Zgodov. Orlov. — **Uršulinke v Ljubljani:** Čudeži Terezike. — **Kranjska gora:** Potovanje okrog sveta. — **Šiška:** Novi zakon II. — **Št. Vid pri Stični:** Sv. Jožef, Brnski tabor. — **Nar. strok. zveza v Ljublj.:** Premog. — **Novo mesto:** Sladkor. — **Delav. zbornica v Ljubljani:** Snegulčica, Rjavi hrošč, Navihanci. — **Uršulinke v Ljubljani:** Francoska revolucija; g. msgr. Steska. — **Semič:** Primorska. — **Kranj:** Naši izseljenci. — **Novo mesto:** Etna in Vezuv; g. prof. Mlakar. — **Maribor, Prosvetna zveza:** Etna in Vezuv; g. prof. Mlakar. — **Kamnik:** Etna in Vezuv; g. prof. Mlakar. — **Skavti v Ljubljani:** Anglija. — **Braslovče:** Amundsen, Boj za sever. tečaj. — **Št. Vid n. Lj.:** Mehika. — **Sv. Krištof v Ljubljani:** Zgodov. Orlov; g. prof. Rožman. — **Šiška:** Stanislav; g. P. Bogdan. — **Dobropolje:** Mala Terezika;

g. Presetnik. — **Šiška: Mešč. šola:** Francoska revolucija, Janezek in Metka. — **Skavti v Ljubljani:** Glavna mesta Evrope, Prešeren. — **Šenčur:** Pregarjanje kristjanov; g. Pivk. — **Mirna peč:** Mehika. — **Franč. prosveta v Lj.:** Potovanje okrog sveta; g. prof. Šarabon. — **Kor. Bela:** Papež Pij XI.; g. Zbontar. — **Kršč. žensko društvo v Ljubljani:** Marija v slikah. — **Šmartno ob Paki:** Egipt. Jožef, Zapovedi božje. — **Hrušica pri Jesenicah:** Marija v slikah; g. Kastelic. — **Vič:** Matterhorn; g. prof. Mlakar. — **Smlednik:** Krist. trpljenje; g. Šavli. — **Dij. društvo »Kres« v Ljubljani:** O zvezdah; g. kan. Sušnik. — **Blaž Potočnikova Čit. v Št. Vidu n. Lj.:** Podkarpatska Rusija; g. Sedivy. — **Dobropolje:** Marija v slikah; g. Presetnik. — **Trnovo v Ljublj.:** Zgodov. Orlov; g. Pintar. — **Uršulinke v Ljubljani:** Etna in Vezuv; g. prof. Mlakar. — **Uršulinke v Ljubljani:** Podzemeljski svet; g. prof. Bohinjec. — **Konjice:** Mehika. — **Uršulinke v Lj.:** Napoleon; g. msgr. Steska. — **Komenda:** Cerkv. zgodovina I.; g. Platiša. — **Vojnik:** Novi zakon II.; g. prof. Kardinar. — **Kostanjevica:** Cerkev in bratstvo, Gospa Hole. — **Maribor, Prosv. zveza:** Naši izseljenci; g. Zor. — **Maribor, Šol. sestre:** Lurd; g. Zor.

Filmska predevanja.

Tekom marca t. l. so se vršila filmska predavanja v sledečih krajih, oziroma društvih:

Konjice: Pasijon. — **Kamnagorica:** Pasijon. — **Kranj:** Holandska. — **Lichtenturn v Ljubljani:** Holandska. — **Vič:** Holandska, Brušenje diamanta. — **Tržišče:** Pasijon. — **Franč. prosveta v Lj.:** Lurd. — **Mala Nedelja:** Pasijon. — **Lichtenturn v Lj.:** Pasijon. — **Jesenice:** Holandska, Brušenje diamanta. — **Konjice:** Spovedna tajnost. — **Cerknica:** Holandska. — **Sostro:** Lurd, Škof v Ameriki, Puščavnik in skušnjavec. — **Preserje:** Lurd, Škof v Ameriki, Puščavnik in skušnjavec. — **Višnja gora:** Pasijon. — **Ljubljanski Grad:** Čuda morja. — **Križanke v Ljublj.:** Pasijon. — **Trbovlje:** Holandska. — **Sv. Peter v Ljublj.:** Holandska.

Ljudska knjižnica.

Pravkar je izšla v samozaložbi dr. R. Andrejkova knjiga »**Društveno pravo v Sloveniji**«, ki obravnava na 238 straneh sedaj veljavno društveno pravo z vsemi spremembami izza našega ujedinjenja do danes.

S to knjigo je hotel pisatelj izpopolniti veliko praznino v našem upravno-pravnem slovstvu, koje posledice je opazal kot društveni referent velikega župana ljubljanske oblasti.

Slovenija ima tako razvito društveno življenje ko nobena druga pokrajina naše države. Naravnost nujna potreba je torej, da so naša društva natančno in izčrpno poučena o vsem, kar se tiče njih postanka, delovanja in nehanja. Vse to najdejo v tej knjigi, ki podaja v lahko razumljivem slogu rezultate večletnih znanstvenih raziskovanj vseh mogočih primerov in društv. življenja.

Zato toplo priporočamo društvom, naj si knjigo nabavijo, če mogoče preko Prosvetne zveze. Cena broširani knjigi je 50 Din.

Tik pred velikonočnimi prazniki je izšel pri Novi založbi v Ljubljani **sedmi zvezek Cankarjevih zbranih spisov** (Iv. Cankar, Zbrani spisi VII. zv. Uvod in opombe napisal Izid. Cankar 8° 391 str. Lj. 1928) obsegajoč povesti Mimo življenja, Črtice in novele ter Kritične spise iz 1903—1905. Vsa oprema in izdaja teh spisov je prvovrstna, vendar nam žal vsebina posameznih knjig brani, da bi mogli zbirko brez izjeme priporočati društvom. Zato bi bilo za društva mnc. go bolj prikladno, ako bi izšlo poleg teh Zbranih spisov tudi nekaj knjig **Izbranih spisov**, najlepših in vsebinsko neoporečnih. — Jugoslov. knjigarna v

Ljubljani je izdala knjigo: **Mladi kemik**. Spisal prof. M. Prezelj. Vežano 42 Din. Knjiga se deli v dva dela: v prvem podaja pisatelj uvod v anorgansko kemijo z opisom številnih poskusov, v drugem delu je pa razložen suhi in mokri način kvalitativnega raziskavanja enostavnejših spojin. Društva, naročajte! — Oporoziti bi bilo še na neko knjigo, ki je izšla v zadnjih dneh, na **Album slovenskih književnikov**. (Cena 130 Din.) Kakor že naslov pove, obsega knjiga poleg kratkih podatkov o življenju in delu slike znanih slovenskih mož in žena. Upoštevani pa niso samo književniki, kakor bi se dalo sklepati iz naslova, ampak več ali manj vsi stanovci. Izdaja se mi ne zdi posrečena in ne bo služila potrebam naših knjižnic v tisti meri kakor bi sicer, ako bi bila izbera posameznih slik drugačna.

»**Žena z zaprtimi očmi**«, spisal Pierre l'Ermite, poslovenil dr. Lovro Sušnik. Založila Jugoslovanska strokovna zveza, Ljubljana, Stari trg 2. Cena broš. Din 20, vez. Din 27.—

Dobi se v JSZ, Ljubljana, Stari trg 2, in v vseh knjigarnah.

S. Lagerlöf, **Kristusove legende**. Posl. M. Kmetova. (Mohorjeva knjižn., 17. zv.) 206 str. Zal. Družba sv. Mohorja v Celju. Broš. Din 28.—, vez. Din 37.50.

P. M. Teraš, **Čuvajmo zaklad naše vere**. V spomin enajste stoletnice rojstva sv. Cirila. 8°, str. 98. Celje. Dobi se po vseh knjigarnah. Broš. Din 8.—

Pirjevec A., **Slovenski možje**. Življenjepisi s slikami. (Mohorjeva knjižnica, 20. zv.) Zal. Družba sv. Mohorja v Celju. Broš. Din 40.—, veza. Din 52.—

Vsebina: Naš vladika dr. A. B. Jeglič. — Dr. Iv. Pregelj: Deklamovanka ob škofovi 30 letnici. — Poletni program PZ. — Objave in zahvale. — Življenje v društvih. — Ljudska knjižnica.

Uprava: Pisarna Prosvetne zveze, Ljubljana, Miklošičeva c. 7. — Odgovorni urednik in izdajatelj Vinko Zor, Sv. Petra c. 80. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.